

Schválenie novely petičného zákona je úspechom občianskej verejnosti

Iniciátori minuloročnej hromadnej pripomienky k novele zákona o petičnom práve vítajú dnešné schválenie návrhu novely v NR SR. Oceňujeme, že sa v parlamente podarilo pri schvaľovaní novely nájsť široký politický konsenzus a za jej návrh v treťom čítaní hlasovalo 126 zo 140 prítomných poslancov, pričom nikto nebol proti a len 14 poslanci sa hlasovania zdržali.

Schválenie novely je úspechom aktívnej občianskej verejnosti pri obhajobe občianskych práv a slobôd. Zlepšuje legislatívne podmienky pre uplatňovanie jedného zo základných politických práv v Slovenskej republike. Od 1. septembra 2015, kedy novela nadobudne účinnosť, už nebudú môcť byť bežné petície spochybňované z dôvodu, že sa podpisy zbierali „iba“ prostredníctvom internetu. Pri nazberaní zákonom stanoveného počtu podpisov nebude môcť úrad petíciu odmietnuť bez toho, aby ju predtým prerokoval s petičným výborom. Petície, o ktorých osobitný predpis ustanovuje najnižší počet alebo vek podporovateľov, bude možné podporovať cez internet od 1. januára 2017 cez petičné systémy spĺňajúce požiadavky, ktoré definuje odborná pracovná skupina za účasti verejnosti, a ktoré budú upravené vyhláškou ÚV SR.

Ďakujeme všetkým, ktorí svojou aktívnou účasťou, podporou hromadnej pripomienky a záujmom o vec, prispeli k presadeniu našich požiadaviek.

Oceňujeme ústretový prístup Úradu vlády SR v rámci medzirezortného pripomienkového konania, ochotu počúvať pripomienky občianskej verejnosti, seriózne sa nimi zaoberať a vyhovieť im. Vyjadrujeme nádej, že takýto prístup sa stane normou v postupe štátnych a samosprávnych orgánov vo všetkých otázkach týkajúcich sa občianskych práv a slobôd.

Podrobnosti o zmenách v zákone uvádzame nižšie.

Štefan Szilva, živnostník
Ondrej Dostál, OKS

V Bratislave dňa 28. januára 2015.

Návrh zákona v NR SR:

<http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=6&ID=1290>

Hlasovanie o návrhu zákona v treťom čítaní:

<http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=schodze/hlasovanie/hlasklub&ID=35141>

Text hromadnej pripomienky z roku 2014:

<http://www.ekoforum.sk/peticia/peticne-pravo>

Text hromadnej pripomienky z roku 2013:

<http://www.changenet.sk/?section=kampane&x=736275>

Iniciátori hromadnej pripomienky:

Ondrej Dostál, Občianska konzervatívna strana

Štefan Szilva, živnostník v oblasti IT

Ivan Kuhn, Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika

Marcel Zajac, Centrum pre filantropiu

Michal Makovník, Fórum pre verejné otázky

Katarína Hulmanová, Fórum kresťanských inštitúcií

Norbert Brázda, changenet.sk

Ľubor Illek, Spoločnosť pre otvorené informačné technológie

Vladimír Špánik, Združenie občanov miesta a obcí Slovenska

Juraj Petrovič, Občianska konzervatívna strana

Dušan Sloboda, Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika

Peter Kunder, Aliancia Fair-play

Podrobnosti o novele petičného zákona

- λ Úrad vlády vyhovel pripomienke verejnosti, aby bežné elektronické petície bolo možné podporovať aj bez elektronického občianskeho preukazu a bez zaručeného elektronického podpisu, teda technických prostriedkov, ktoré má v súčasnosti len menej ako 5% obyvateľov SR a nie je ich zatiaľ možné používať z väčšiny mobilných zariadení a viacerých rozšírených operačných systémov. Podobne ako vo viacerých štátoch EÚ bude v SR možné, aby podporovateľ pre podporu bežnej elektronickej petície uviedol okrem svojho mena a bydliska **svoju e-mailovú adresu**. Na túto e-mailovú adresu bude následne zaslaný potvrdzujúci e-mail, ktorého potvrdením príde ku podpore petície.
- λ Petície, o ktorých osobitný predpis ustanovuje najnižší počet alebo vek podporovateľov, bude možné podporiť len prostredníctvom zaručeného elektronického podpisu alebo elektronickej schránky zriadenej štátom (s prístupom cez elektronický občiansky preukaz) alebo prostredníctvom takzvaného „**petičného systému**“, ktorý musí prejsť atestáciou. Podrobné požiadavky na petičný systém budú vydané vyhláškou Úradu vlády SR do 31. decembra 2016 a vzniknú v odbornej pracovnej skupine, účasť v ktorej bude prístupná aj odbornej verejnosti. Atestácia sa v zmysle záverov rozporových konaní má vykonávať postupom platným aj pre Európsku iniciatívu občanov definovanej v nariadení EP 211/2011.
- λ Úrad vlády vyhovel pripomienke verejnosti, aby elektronické petície bolo možné zverejňovať a podporovať **na rôznych občianskych portáloch**, nie len na Ústrednom portáli verejnej správy. Vynucovaním Ústredného portálu by prišlo ku vytvoreniu jediného možného, štátom kontrolovaného miesta pre elektronickú podporu petícií, s rizikami centrálnej databázy podporovateľov a rizikom jeho

odstavkov a nedostupnosti v niektorých situáciách. Petície, o ktorých osobitný predpis ustanovuje najnižší počet alebo vek podporovateľov, však bude možné elektronicky podporovať prostredníctvom rôznych portálov až od 1.1.2017, ak takéto portály splnia požiadavky, ktoré budú definované aj v odbornej pracovnej skupine a vydané vo vyhláske ÚV SR.

- λ Úrad vlády akceptoval kompromisný návrh verejnosti, aby bolo možné zoznam podporovateľov bežnej elektronickej petície s adresami ich elektronickej pošty **vytlačiť a podať ho v papierovej forme**, pričom musí byť doplnený fyzickým podpisom organizátorov petície. Zoznam podporovateľov bude možné podať elektronicky s pomocou zaručeného elektronického podpisu a aj prostredníctvom petičného systému (ktorý bude definovaný pracovnou skupinou a vyhláškou).
- λ Úrad vlády vyhovel požiadavke verejnosti zaviesť povinnosť pre orgány verejnej moci (s výnimkou NR SR a Vlády SR) **osobne prerokovať petíciu s organizátormi petície**, ak príslušný orgán nebude chcieť hoci aj zčasti petíciu vyhovieť. Podmienkou je, aby petíciu podporilo aspoň 10000 ľudí v prípade petícií určených orgánom s celoštátnou pôsobnosťou a 1000 ľudí alebo 8% oprávnených voličov v prípade petícií pre iné orgány.
- λ Úrad vlády vyhovel požiadavke verejnosti, aby zákon nepredpisoval neprimerane prísnejšie požiadavky na elektronické petície, než sú platné pre papierové petície a aby rovnako ako pri papierových petíciách odlišoval požiadavky podľa druhu petícií. Zákon o petičnom práve už od roku 1990 pozná dva druhy petícií: - **bežné petície** (ako sú napríklad petície za vysadenie stromov, osadenie lavičiek a podobne), pri ktorých počet podpisov nemá právne účinky, ale vyjadruje len politickú váhu, úrady sú povinné ich len prerokovať a vybaviť, avšak zákon nezaväzuje úrady petíciu vyhovieť, pričom úrady nie sú podľa stanoviska Úradu vlády oprávnené identifikovať podporovateľov bežných petícií, - **petície, o ktorých osobitný predpis ustanovuje najnižší počet alebo vek podporovateľov** (ako sú napríklad petície za vyhlásenie referenda, petície potrebné pre kandidatúru nezávislých kandidátov v komunálnych či prezidentských voľbách), ktoré majú právne účinky, pričom pre úplnú identifikáciu alebo zistenie oprávnenosti osoby sa uvádza aj dátum narodenia.
- λ Úrad vlády nevyhovel požiadavke hromadnej pripomienky stiahnuť novelu z pripomienkového konania a uskutočniť **verejnú odbornú diskusiu a zohľadniť jej výsledky**, pričom to zdôvodnil diskusiou na rozporových konaniach a potrebou stihnúť predpísaný termín legislatívnych úloh. Zástupcovia verejnosti však súhlasia s predloženým znením novely. Ku petíciám s predpísaným počtom alebo vekom podporovateľov však bude uskutočnená odborná diskusia v odbornej pracovnej skupine, ktorá bude vytvorená za účasti verejnosti.